

גירוש זבונשין

המפנה הברוטלי שחל במדיניות הנאצית נגד היהודים ניכר במיוחד החל מאוקטובר 1938, אז גורשו לפולין אלפי יהודים חסרי נתינות גרמנית. הייתה זו בעצם הפעם הראשונה שבה פקדו שוטרים גרמנים את בתיהם של אלפי יהודים במבצע רחב היקף ומתוכנן היטב, על מנת להוציא לפועל פקודת גירוש. הקטע הבא לקוח מזכרונותיו של אחד היהודים שגורשו לפולין במסגרת מבצע זה:

מכתב מאת אוטו בוכהולץ מזבונשין מיום 19 בדצמבר 1938

יקירי,

בוודאי כבר נודע לכם מפי צילי מה עלה בגורלי. ב- 27 באוקטובר ש"ז, ביום חמישי ב- 9 בערב, באו שניים מן המשטרה הפלילית, דרשו את דרכוני, הגישו לי לחתימה צו גירוש וציוו עלי להתלוות אליהם מיד. צילי וברנר כבר היו במיטה. אני אך זה סיימתי את עבודתי וישבתי לסעוד, אך נאלצתי להתלבש מיד וללכת אתם. מרוב התרגשות בקושי דיברתי מלה. לעולם לא אשכח רגע זה בחיי. מיד לאחר מכן הוכנסתי לבית סוהר, בדומה לפושע מסוכן, היה זה עבורי ליל בלהות. ביום שישי ב- 4 בצהריים הובלתי לתחנת הרכבת המרכזית, תחת משמר כבד של המשטרה והס"ס. כל אחד מאתנו קיבל שתי כיכרות לחם עם מרגרינה, ואחר כך הועמס לקרון. זה היה מראה זוועה. נשים וילדים ממררים בבכי, מחזות קורעי לב. ואז הובלנו בקרונות סגורים אל הגבול, תחת משמר משטרה קפדני ביותר. הגענו אל גבול בשבת, בשעה 5 בצהריים, וגורשנו אל מעבר לגבול. כאן שוב נגלה לעינינו מראה זוועות. שלוש יממות שלמות עברו עלינו – 8,000 איש – ברכבת ובאולמות התחנה. נשים וילדים שהתעלפו או יצאו מדעתם, מקרי מוות, פנים צהובות כשעווה. בית קברות מלא גוויות. גם אני נמנית על המתעלפים. מאומה, פרט ללחם יבש של אסירים, ובלי שום שתייה. לא ישנתי כלל, שני לילות ביליתי ברכבת ולילה אחד באולם הנוסעים, ושם התמוטטתי. לא נותר מקום לעמוד. אוויר מזוהם. נשים וילדים מתים למחצה. ביום הרביעי הגיעה סוף סוף עזרה. רופאים אחיות עם תרופות, לחם בחמאה, מאת ה"וועד היהודי" בורשה. ואז שוכנו בצריפים (אורוות צבאיות) שרופדו בקש, שעליו יכולנו לשכב...

מקור: יצחק ארד, ישראל גוטמן ואברהם מרגליות (עורכים), **השואה בתיעוד. מבחר תעודות על חורבן יהודי גרמניה ואוסטריה פולין וברית המועצות, יד ושם, ירושלים תשל"ח, עמ' 100.**